

Pioenroos: de kunst van niet te rauw snijden

Inmiddels is het pioenrozen-seizoen op gang gekomen. De snijbloem roept bij de consument gemengde gevoelens op. Vooral het niet openkomen door te rauw oogsten blijft een punt van zorg. De Kwaliteitscompetitie Pioen van Royal FloraHolland zet telers aan om van elke bos pioenrozen een succes te maken.

Tekst: Lilian Braakman en Arie Dwarswaard
Fotografie: René Faas

Tussen de bomen ligt het terrein van Mts. A.H. & T.M. Borst in Wieringerwaard. In alle rust groeien hier snijheesters, waaronder rubus (bramen), rozenbottels en hypericum, en pioenen. Alles staat netjes op rij geplant. Al vanaf het land is goed te zien hoe verzorgd het bedrijf eruit ziet. Dat is niet alleen bij alle producten op het land. Er wordt ook met uiterste nauwkeurigheid gewerkt tussen en met de pioenen.

Mts. A.H. & T.M. Borst heeft de Kwaliteitscompetitie Pioen 2015 dit jaar in ontvangst mogen nemen. Dit was voor de eigenaren Bram (63 jaar) en Tiny Borst (59 jaar) een verrassing. "Je doet altijd je best om goede pioenen te leveren. We zaten ieder jaar al hoog in de competitie, maar hadden nog nooit gewonnen", vertelt Tiny. Op de vraag hoe het komt dat er teveel pioenen zijn die niet open komen, geeft Bram duidelijk antwoord: "Bedrijven worden te groot. De pioenen worden in twee tot drie weken gesneden door twintig tot dertig man. Zo snel kun je het personeel niet leren welke pioen wel goed is en welke niet. Het zijn vaak ook grote stukken vol met pioenen, daar gaat het personeel niet meerdere keren in lopen om te snijden. Maar het is niet alleen de schuld van de kwekers. De handel moet juist zulke partijen niet kopen. Toch vraagt de handel rauwe pioenen, ook vanwege transport."

Tiny en Bram Borst: 'We lopen liever twee keer door hetzelfde bed pioenen'

"Je moet ervoor zorgen dat je product goed is", zegt Tiny overtuigd. Ze zitten dan ook bovenop de pioenen en controleren elke steel in feite twee keer. "We snijden alleen de rijpe eruit. Het kan best zijn dat een pioen nog net niet rijp genoeg is, maar 's middags wel. Dan lopen we liever twee keer door hetzelfde bed als het kan. Het hangt ook van het weer af. Is het 25 graden, dan rijpen de knoppen nog door. Uitsorteren doen wij in de schuur. Merken we dat er toch een te rauwe knop tussen zit, zetten we die in het water. Dan kan deze bloem binnen twee uur goed zijn, soms laten we hem twee dagen staan. Zo zijn de bloemen uniform qua rijpheid en komen ze zeker open. Het blijft mensenwerk, maar ik zeg altijd: als je ze zelf niet in de vaas wil zetten, moeten de pioenen niet naar de veiling."

Het sortiment van het MPS-gecertificeerde bedrijf bestaat uit 'Monsieur Jules Elie', 'Coral Charm', 'Coral Sunset', 'Red Charm', 'Duchesse de Nemours', 'Henry Bockstoe' en 'Sarah Bernhardt'. Via FloraHolland Rijnsburg heeft Borst

aankoopmateriaal van dit sortiment gekocht. Bram: "Wij zijn in 2000 begonnen met pioenen in plaats van tulpenteelt. We kijken wel naar vernieuwing, maar een soort moet goed bij ons passen. 'Henry Bockstoe' is bijvoorbeeld oud en moeilijk in de teelt, maar hij is wel mooi. Omdat wij niet de grootste zijn, willen we ons onderscheiden met onze sortimentskeus. Daarnaast besteden we aan elke bos veel aandacht zodat het goed is." Komend seizoen verwacht Borst minder stelen. "We hebben niet echt winter gehad. Dan komen er toch minder stengels." Qua tijd scheelt het niet veel. "We zijn vier dagen eerder begonnen met pluizen dan vorig jaar", vertelt Tiny. "Normaal is het met Pinksteren pioenentijd, maar Pinksteren was dit jaar vroeg." De pioenen van Mts. A.H. & T.M. Borst komen allemaal voor de klok van FloraHolland Rijnsburg.

MOOI OUD

Wie op zoek gaat naar de leeftijd van de veel aangevoerde pioenroosrassen, zal vooral verbaasd zijn. En die verbazing zal vooral gaan

over de hoogbejaarde leeftijd van menig ras. Met stip de oudste is 'Duchesse de Nemours' uit 1856, gevolgd door 'Monsieur Jules Elie' uit 1888. Ook de meest aangevoerde 'Sarah Bernhardt' is oud: dit jaar precies 110 jaar. Slechts twee jaar jonger is 'Karl Rosenfeld', en ook 'Jan van Leeuwen' stamt uit een ver verleden: 1928. Een van de weinige 'jonge' introducties is 'Coral Sunset' en die draait inmiddels ook al weer 35 jaar mee.

Een hoge leeftijd zegt echter weinig over de kwaliteit van de pioenroos. In de Kwaliteitscompetitie van FloraHolland uit 2015 bleek

dat 'Kansas' (1940) de best houdbare was, gevolgd door 'Karl Rosenfeld' (1908) en 'Henri Bockstoe' (1955), 'Shirley Temple' (1951) en 'Monsieur Jules Elie' (1888). De houdbaarheid kwam uit op maximaal 11,8 dagen voor 'Kansas' en 9,2 voor 'Monsieur Jules Elie'. De top-5 van de cultivars met het kortste vaasleven wordt aangevoerd door 'Red Charm' uit 1944, die gemiddeld 7,1 dagen bleef staan. Dat getal geldt ook voor de uit 1908 stammende 'Jubilee'. 'Flame' (1939), 'Coral Sunset' (1981) en 'Gardenia' (1955) komen alle drie uit op gemiddeld 7,8 dagen.

.....
'Je moet ervoor zorgen dat je product goed is'
.....

Naast de houdbaarheid is ook gekeken naar het percentage bloemen dat open komt. Ook hier is er geen relatie tussen het jaar van introductie en de mate van openkomen. 'Coral Charm' (1964), 'Coral Sunset' (1981), 'Alertie' (voor 1950) en 'Monsieur Jules Elie' (1888) kwamen alle vier voor honderd procent open, gevolgd door 'Flame' (1939) met 99 procent. De slechtst bloeiende cultivar is 'Sarah Bernhardt' (1906), van de 600 geteste stelen kwam 42% in bloei, gevolgd door 'Shirley Temple' (1951) met 48% en 'Dr Alexander Fleming' (voor 1950) met 54%. 'Jubilee' en 'Red Sarah Bernhardt' scoorden elk 56%. De laatste is overigens geen mutant van 'Sarah Bernhardt', maar uit China afkomstig. Wat betreft 'Sarah Bernhardt' bleek tijdens dit onderzoek, dat er geen enkele bos voor de volle honderd procent bloeide. Daarnaast was de bloei in 2015 gemiddeld lager dan in de twee jaren ervoor.

VERVANGERS

Egbert van der Does, productonderzoeker bij Royal FloraHolland die de Kwaliteitscompetitie uitvoert, voegt toe: "Pioen 'Sarah Bernhardt' heeft ten opzichte van de meeste andere cultivars drie nadelen voor wat het vaasleven betreft: ze worden bleek, bloeien matig, maar ook de stelen zijn nogal slap en dragen de grote bloem niet goed. Het gevolg is dat stelen over de vaas hangen. Dat zie je bij andere cultivars niet. Rijper snijden helpt niet hiertegen. Wel bloeit 'Sarah Bernhardt' beter naarmate het seizoen vordert en de warmte er overheen is gegaan. Goede vervangers voor 'Sarah Bernhardt' zijn de roze 'Alertie' en 'Monsieur Jules Elie'."

Mark de Wit: 'Een beetje geduld hebben'

De Kwaliteitscompetitie Pioen van FloraHolland had vorig jaar in Firma N.A. de Wit & Zn uit Andijk de winnaar van de beste 'Sarah Bernhardt'. Geen toevalstreffer, aldus Mark de Wit, een van de twee firmanten van het bedrijf. "We waren het jaar ervoor tweede en in 2013 ook al eerste." Hij snapt de populariteit van 'Sarah Bernhardt' goed. "Roze is een echte pioenkleur en daar kan de markt veel van hebben. Bovendien is het plantgoed goedkoop en geeft hij veel stuks per plant."

De Wit kent het probleem van het niet goed open komen van 'Sarah Bernhardt'. "Wij snijden niet rauw. Het is vooral een kwestie van een beetje geduld hebben en goed kijken. Ze worden wat lichter van kleur en wat zachter. Dan zijn ze goed." Naast iets rijper oogsten gaat De Wit ook meer keren door de partij heen. "Wij snijden ze beslist niet voor de voet op, maar gaan er elke dag doorheen. In een kleine week is een vak dan leeg. Zo houden we onze bloemen strak en gelijk." Een hoge waardering in de 'Sarah Bernhardt'-kwaliteitscompetitie is lonend, vindt De Wit. "We zitten altijd in de top-5 en krijgen dat ook betaald. Bij pioenroos zijn er ook kopers die extra willen betalen voor goede kwaliteit. Kwaliteitsverschil loont zeker bij pioenroos de moeite."